

14 СЕПТЕМВРИ, 2009

София 1303,
ул. "Опълченска" № 66
www.buditel.info
тел.: 931 24 37 и 975 59 46
0888 512 167; 0895 649 898
buditel@mail.bg

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-жа Даниела Петрова

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ
НА КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е
на Сдружение "Кръг БУДИТЕЛ",
прието на заседание на Управителния съвет
на 14 септември 2009 г.

ОТНОСНО: Законопроекти № 954-01-10 и 954-01-11 за изменение и допълнение на
Закона за културното наследство

Уважаема г-жо Петрова,
Уважаеми дами и господа народни представители,

В Сдружение „Кръг Будител”, като неправителствена организация, сме си поставили за основна цел съхранението и популяризирането на културно-историческото ни наследство и смятаме за свое първостепенно обществено задължение да предложим нашето мотивирано и професионално обосновано мнение по предложените законопроекти. Приемаме нашето участие, както и това на други НПО за особено необходимо предвид важноста да се чува гласът и на гражданското общество. Това се обуславя и от факта, че сега действащият Закон за културното наследство беше приет от 40-то Народно събрание въпреки неодобрението му, изказано от редица неправителствени организации, творчески и професионални съюзи, националните комитети на ИКОМ и ИКОМОС. Ние активно участвахме чрез организирането на обсъждане в рамките на академичната и експертната общност, както и в работната група в Комисията по култура преди второто четене на проектозакона през 2008 година. Въпреки аргументираните експертни и научни възражения по много обществено важни въпроси той бе-

ше приет. И тогава, и сега смятаме, че това е един тромав, неработещ закон, който по никакъв начин не защитава нашето културно-историческо наследство. Като поддържаме тази своя позиция, изказвана многократно през последната година, ние приветстваме стремежа на 41-то Народно събрание да внесе корекции и усъвършенства закона.

Същевременно изразяваме готовността си да съдействаме на Комисията по култура за провеждането на задълбочен разговор по всички проблеми, свързани с културно историческото ни наследство и правната рамка на политиката за неговото изучаване, опазване и популяризиране.

Наред с това оставаме на твърдата си позиция, че е необходимо в посочения от закона срок, 10 април 2010 г., Министерският съвет да приеме Стратегия за управление и опазване на културното наследство. Смятаме, че успоредно с нейната подготовка са налице предпоставките сега действащият закон да бъде изчистен от конфликтните и излишни текстове и да се превърне в един рамков закон, част от пакет закони, управляващи КИИ. Многообразието по вид и характер на културно-историческото ни наследство, както и спецификата на изучаване и опазване на отделните му видове предполага спешната изработка на Закон за музеите и колекциите и Закон за нематериалното културно наследство. Не сме далеч от мисълта, че законът за държавния архивен фонд трябва да бъде усъвършенстван, както и че има необходимост от създаването на отделен закон за търговията с културни ценности и антиквариата.

ОТНОСНО ЗАКОНОПРОЕКТ № 954-01-10

По §1.

Сдружение „Кръг Будител“: Приемаме и подкрепяме предложената промяната.

Мотиви: Смятаме обаче, че последната част на изречението е безсмислена.

По §2.

Сдружение „Кръг Будител“: Не приемаме и не подкрепяме предложената промяната.

Мотиви: Предложението носи белези на инерционно мислене и остаряла философия. То е диаметрално противоположно на необходимостта на страната и не е в съответствие с добрите европейски практики. Отговорностите, с които ще бъдат натоварени инспекторите, изискват висока теоретична и методическа квалификация и устойчив положителен практически опит. Поверяването на контролни функции по отношение опазването на културно-историческото наследство трябва да бъде съпътствано с необходимите промени и в Единния класификатор с цел подобряване на възнагражденията на инспекторите, създаване на условия за материално стимулиране и предотвратяване на възможността за възникване на корупционни практики. Отдавна е поставен въпросът, че работещите в областта на културно-историческото наследство са едни от най-ниско платените в България специалисти. Възнаграждението им не отговаря на вменените им отговорности по проучване и опазване на културното ни наследство. Несправедливо е трудът на хората, които се грижат за културните ни ценности, да бъде оценяван мизерно.

Тази наша констатация се отнася не само до инспекторите, а и до музейните работници. Налице са достатъчни наблюдения, подкрепящи нашата теза.

По §3, §4 и §5

Сдружение „Кръг Будител“: Приемаме и подкрепяме предложената промяната

Мотиви: Смятаме, че този срок трябва да тече от датата на приемане на промените.

Не е необходимо да бъде по-дълъг, защото смисълът на тези параграфи е изискването **да се поиска** идентифициране и регистриране, а **процесът на идентификация** е дълъг и зависи не само от обема на колекцията, съдържанието и характера ѝ, а също и от капацитета на съответния музей, към който е отправено искането. По същество това представлява един сложен изследователски, експертен и научен процес.

ОТНОСНО ЗАКОНОПРОЕКТ № 954-01-11

По § 1 - 33

Сдружение „Кръг Будител“: Приемаме и подкрепяме предложената промяната.

Мотиви: Промяната е напълно логична с оглед общия дух на предлаганите промени в този законопроект. Преструктурирането на Националния институт за опазване на недвижните културни ценности е наложително и е обусловено от дейността му през последните двадесет години. Безспорна е необходимостта от разделяне на административните от научните функции, както и необходимостта от съсредоточаване на контролните дейности в новоизграждащия се Инспекторат по смисъла на действащия закон за културното наследство. Промяната ще доведе и до многократно засилване на капацитета в това направление. Определено съществува дисхармония между институтите, които контролират и координират дейностите по т.н. “недвижими” ценности, от една страна, и “движими”, от друга. Това се отнася особено до функциите на музейната система, ангажирана предимно с втората група ценности.

По §34 т.1

Сдружение „Кръг Будител“: Приемаме и подкрепяме предложените промени.

Мотиви: Съществуващото изискване за наличието на официален документ при деклариране на културни ценности, национално богатство не може да бъде реализирано поради липсата на изискване за притежание на „официален документ” в този смисъл в действащото до сега законодателство. Ползваното определение от НК чл. 93 т.5. (*”Официален документ” е този, който е издаден по установения ред и форма от длъжностно лице в кръга на службата му или от представител на обществеността в кръга на възложената му функция*”) е неприложимо в случая поради факта, че от посочените в члена субекти не е изисквано да се издават документи по смисъла на законите, касаещи културното наследство от 1878 г. до днес.

Отпадането на формулировката „официален документ” и запазването на формулировката „документ” определено ще облекчи процеса на деклариране и регистриране на културните ценности, национално богатство. От морална и правна гледна точка би могло да се дискутира дали не би било справедливо актът на деклариране на културната ценност да бъде признат за „официален документ”. Подобен подход е в синхрон с философията на закона – културните ценности да бъдат обявени, достъпни и поставени в условията на регламентиран и контролиран пазар.

Не бива обаче, да се изключва възможността за синхронизирането на понятието „документ” (по смисъла на този закон) да се използват и регламентите и директивите на европейското законодателство. Като напълно съзнаваме, че подобна промяна би довела до промени и в редица други закони, все пак приемаме доближаването на понятията и терминологията до европейското законодателство за най-продуктивна практика.

§34 т. 2, 3 и т. 4

Сдружение “Кръг Будител”: Приемаме и подкрепяме предложените промени.

Мотиви: Намираме ги като напълно логични с оглед общия дух на предлаганите промени в този законопроект.

Председател на Управителния съвет
на Сдружение „Кръг Будител”

Пламен Георгиев - Крайски